

7. ... i molt més

- 7.1 Introducció
- 7.2 Més programes
- 7.3 Més enllaços a Internet
- 7.4 Més llibres
- 7.5 Més ajuda
- 7.6 Més implicació

7.1

Introducció

Els programes que hem presentat en els anteriors capítols són una petita i selecta mostra del que el programari lliure ens pot oferir. Òbviament hi ha molts més programes lliures (milers, literalment). I també hi ha molts aspectes interessants relacionats amb el programari lliure més enllà dels programes.

Intentem fer un breu resum en aquest capítol de conclusió.

7.2

Més programes

Els programes lliures que tractem en aquest llibre no fan una gran distinció entre usuaris de sistemes operatius lliures (GNU/Linux, FreeBSD, etc) i no lliures (MS Windows, Mac OS X, etc), però a l'hora d'incrementar la col·lecció la situació és ben diferent per a usuaris de sistemes lliures i no lliures.

Per exemple, els usuaris de distribucions GNU/Linux com Ubuntu (<http://ubuntu.com>) o la Catix (<http://catix.cat>) poden instal·lar centenars de programes utilitzant una eina d'instal·lació integrada, un cercador de programes igualment integrat i una connexió a Internet. Amb un parell de clics tindrà els programes instal·lats, automàticament, sense patir per versions de programes, seguretat dels fitxers baixats, etc. A més, un percentatge d'aquests programes estaran traduïts totalment o parcial al català.

Els usuaris de MS Windows tenen un panorama més restringit, tot i que també hi ha camp per córrer. Hi ha diversos projectes de recopilació de programari lliure per a MS Windows. Si el volem en català la referència obligada és Softcatalà (<http://softcatala.org>). Altres projectes consolidats són cdlibre.org (<http://www.cdlibre.org>) i The OpenCD (<http://www.theopencd.org>).

Els usuaris de Mac OS X ho tenen millor, donat que aquest sistema operatiu pertany a la família UNIX i, per tant, manté parentesc i elements comuns tant amb la família BSD com amb Linux. Hi ha dos projectes dedicats a recopilar i adaptar programari lliure per al seu funcionament en Mac: DarwinPorts (<http://darwinports.org>) i Fink (<http://fink.sourceforge.net>).

Per descomptat, la majoria de desenvolupadors i usuaris de programari lliure pensen que aquest es gaudeix en un entorn completament lliure, incloent el sistema operatiu, però això ja és elecció de cadascú.

7.3

Més enllaços a Internet

El programari lliure només s'entén acompanyat de documentació lliure i xarxes d'informació. Internet és on el programari neix i creix, i allà és on podem trobar tot allò que ens calgui i més. Fem una mínima tria a afegir als webs del Comissionat per a la Societat de la Informació de l'Ajuntament de Rubí i Softcatalà que hem enllaçat a cada capítol:

- »» http://ca.wikipedia.org/wiki/Programari_Lliure - Pàgina de la Wikipèdia en català a partir de la qual poden saltar a moltes altres relacionades amb la matèria. Són pàgines redactades en un llenguatge comprensible i didàctic, escrites per persones com nosaltres, donat que aquesta enciclopèdia és una obra col·lectiva de milers de voluntaris. Començar a llegir la Wikipèdia comporta el risc de convertir-nos en redactors nosaltres mateixos, i abans del que pensem. La pròpia Wikipèdia està muntada sobre programari lliure.
- »» <http://lafarga.cat> - Portal català de difusió i informació sobre programari lliure promogut per la Generalitat de Catalunya. També muntat sobre programari lliure.
- »» <http://puntbarra.cat/> - El mitjà tradicional de la comunitat catalana del programari lliure. Tracta de programari, però també de temes adjacents. Ha tingut èpoques glorioses i decadents, com molts projectes comunitaris. Segueix essent una referència, però.
- »» <http://www.lapastillaroja.net/> i <http://www.libroblanco.com/> - Dues webs veïnes que tracten sobre l'actualitat i implantació del programari lliure sobretot a l'Estat Espanyol. Especialment enfocats a l'administració pública i l'empresa.

També podem buscar a Internet pàgines de grups locals d'usuaris de Linux, una interessant passarel·la per a saber més sobre tot aquest món en el nostre propi entorn.

7.4

Més llibres

Bibliografia recomanada de llibres que es poden comprar impresos o baixar d'Internet, legament i gratuïta.

- »» **Programari lliure: tècnicament viable, econòmicament sostenible i socialment just**, de Jordi Mas i Hernández. <http://www.softcatala.org/~jmas/swl>. Ed. Escola d'Administració Pública de Catalunya col·l. "Manuals i Formularis", 15, Barcelona, 2006, ISBN 84-393-6995-6
- »» **Software Libre para una Sociedad Libre**, de Richard M. Stallman. Ed. Traficantes de Sueños. ISBN: 84-933555-1-8. <http://www.sindominio.net/biblioweb/pensamiento/softlibre>
- »» **Cultura Libre**, de Lawrence Lessig. Ed. Traficantes de sueños. ISBN: 84-96453-02-2. <http://www.elastico.net/archives/001222.html>
- »» **Introducción al software libre**. Jesús Barahona, Gregorio Robles, Joaquín Soane. Ed. Universitat Oberta de Catalunya. <http://unicornio.freens.org/profpcm-aux/sobre/IntroSoftLibreUOC.pdf>.
- »» **La pastilla roja: Software libre y revolución digital**. Juan Tomás García, Alfredo Romero. Edit. Lin. ISBN 84-932888-5-3. http://www.lapastillaroja.net/resumen_ejecutivo.html (alguns capítols alliberats).

7.5

Més ajuda

Encara que les recomanacions per a trobar continguts són importants, en el fons el que més importa és trobar persones. No hi ha millor manera de familiaritzar-se amb el programari lliure que

familiaritzant-se amb les seves comunitats, amb les persones que l'utilitzen i el desenvolupen. La majoria de projectes de programari lliure tenen fòrums de suport o llistes de correu, on persones com nosaltres són benvingudes.

Possiblement el dia que ens decidim a contactar amb algú sigui un dia que tinguem problemes. A molts ens ha passat. Si tenim algun dubte o pregunta no dubtem a preguntar. No ens sentim intimidats perquè hi hagi usuaris desimbolts i notoris que duguin acumulats més de cent i més de mil enviaments en un fòrum de suport. Tots van tenir el seu primer missatge enviat a un fòrum, i a la majoria s'ho va pensar força abans de clicar **Envia**. Un bon consell que segueixen fins els més veterans és previsualitzar abans el missatge, per a així realitzar els últims arranjaments i retocs. Tampoc és necessari preparar un assaig acadèmic o una petició parlamentària. En general, com més breus i frescos siguin els enviaments, més respostes reben.

“La comunitat” no és més ni és menys que un conjunt de persones, un petit extracte de societat. Com a tal, inclou diversos temperaments, dinàmiques, protocols informals i fins i tot jerarquies. És bo conèixer aquests codis no escrits de conducta i saber operar amb ells.

- »» Recordem que hi ha éssers humans a l'altre costat de la pantalla. Essent bones persona (o comportant-nos com a tals) tenim ja la meitat dels punts guanyats.
- »» Busquem abans de preguntar. Possiblement el nostre dubte ja va ser preguntat i respost. Les comunitats acostumen a tenir **Preguntes Freqüents, Documentació** i cercadors per paraules perquè trobem el que busquem. Els cercadors d'Internet també són bones eines, encara que cal anar amb compte amb les receptes trobades via *Just Google!*
- »» Busquem el lloc adequat on preguntar. Per petites que siguin les comunitats, acostumen a tenir un canal per a usuaris i un altre per a desenvolupadors. En comunitats de més envergadura sol haver divisions més especialitzades, i la mateixa pregunta pot trobar resposta o no depenent de si l'encertem o resultem caure en *off-topic* (fora de tema).
- »» Siguem concisos i el més unívoc possible en plantejar el nostre problema. Copiem literalment qualsevol missatge del sistema i deixem clar el nostre nivell de coneixements. Un mateix problema pot tenir diferents solucions i cada solució pot ser explicada de forma diferent. De res serveix rebre una resposta correcta que no siguem capaç d'entendre o aplicar. En resum, fem preguntes de manera intel·ligent (<http://www.sindominio.net/ajuda/preguntes-intel%C2%B7ligents.html>).
- »» Fem una mateixa pregunta una sola vegada en un sol lloc i fem seguiment a l'espera de rebre respostes. Bombardejar llistes, fòrums i comunitats amb la mateixa pregunta possiblement generarà irritació i rebug en les respostes.
- »» Tinguem paciència i rebrem, gairebé amb tota seguretat, una ràpida esposta. I possiblement el contrari succeirà si anem amb presses. Una altra d'aquestes paradoxes de la vida. És bo tenir sempre present que ningú no té l'obligació de respondre'ns, i menys urgentment.
- »» Siguem comprensius i agraïts amb qualsevol resposta que rebem, per imperfecta que sigui. Siguem comprensius fins i tot quan no rebem cap resposta. Potser la pregunta és millorable. Potser ha estat formulada en el lloc incorrecte.

- »» Si una resposta va solucionar el nostre problema fem-ho saber a qui ens van ajudar. Aquesta satisfacció és gairebé l'única moneda de pagament del suport comunitari.

7.6

Més implicació

Un dia ens sentim tan agraïts i incentivats amb algun programa o alguna comunitat que decidim donar el pas: anem a fer un cop de mà. De fet, si arribem en aquesta situació és possible que hàgim fet ja alguns cops de mà, encara que no ens hàgim adonat. Haurem fet difusió en el nostre entorn, amb les nostres preguntes haurem denotat deficiències en la usabilitat d'un programa o en la seva documentació, i haurem ajudat a qui ens van respondre a entendre millor què és el que persegueixen els usuaris corrents amb el programari que estan desenvolupant.

En quina direcció podem donar aquest pas? Assumim que si ens estem fent la pregunta és que no som programadors (tot i que els bons programadors es fan aquesta mateixa pregunta, encara que a un altre nivell). Qualsevol projecte de programari lliure té unes necessitats no vinculades a l'escriptura de codi. Hi ha moltes coses que un programador pot fer millor que nosaltres. Però... hi ha moltíssimes coses que nosaltres podem fer millor que els desenvolupadors d'aquesta comunitat en la qual desitgem donar el pas. Es tracta de trobar la missió adequada.

Un bon consell és oferir-se obertament i preguntar si hi ha treball per a nosaltres. Si indiquem les nostres habilitats millor, però un bon projecte de programari lliure té treball fins i tot per a qui no concreta habilitats. Les missions possibles giraran a l'entorn d'aquests eixos:

- »» **Localització** - Generalment traducció de l'anglès al català.
- »» **Documentació** - Redacció d'ajudes i altres textos que siguin d'utilitat a usuaris com nosaltres. Està demostrat que els usuaris poden redactar millor documentació per a usuaris que els propis desenvolupadors.
- »» **Testeig** - Localització de problemes (*bugs*), sobretot en les versions més recents i inestables, que necessiten usuaris de debò perquè són ells qui troben els *bugs* de debò.
- »» **Disseny** - Si tenim dots gràfics i la interfície, la documentació o el programa que ens emociona té un aspecte més aviat pobre no ho dubtem: aquí és on ens podem guanyar un pedestal.
- »» **Màrqueting i difusió** - Tenir un programa no és suficient, el món ho ha de saber i això requereix un esforç. El programador mitjà duu aquest tema malament i agraeix si algú li treu aquesta patata calenta de les mans.
- »» **Idees** - Què millorariem en el programa? Quins reptes ens podem plantejar? Un avantatge de no tenir ni idea de programació és que no coneixem els límits d'una tecnologia ni la dificultat de programar tal funcionalitat. Els programadors sí ho saben, i per aquest motiu poden arribar a autocensurar-se (inconscientment?) bones idees. Aquí entrem nosaltres.

Segurament hi ha més coses. Tot pot començar amb una simple pregunta.

Sobretot a la meva germana i a totes les bones germanes del món

– I doncs, què? Ell, en recordar—se del seu estatge anterior i de la saviesa d’allà i dels qui aleshores estaven encadenats, ¿no creus que se sentiria feliç del canvi i compadiria els altres?

–Certament.

La República. Plató (427 - 347 a. C.).